

ΓΝΩΣΤΟ

Ἄτε δὴ οὖν οὐ πάνυ τι σοφὸς ὢν ὁ Ἐπιμηθεὺς ἔλαθεν αὐτὸν καταναλώσας τὰς δυνάμεις εἰς τὰ ἄλογα. λοιπὸν δὴ ἀκόσμητον ἔτι αὐτῷ ἦν τὸ ἀνθρώπων γένος, καὶ ἠπόρει ὅτι χρήσαιτο. Ἀποροῦντι δὲ αὐτῷ ἔρχεται Προμηθεὺς ἐπισκεψόμενος τὴν νομὴν, καὶ ὄρᾳ τὰ μὲν ἄλλα ζῶα ἐμμελῶς πάντων ἔχοντα, τὸν δὲ ἄνθρωπον γυμνόν τε καὶ ἀνυπόδητον καὶ ἄστρωτον καὶ ἄοπλον. ἤδη δὲ καὶ ἡ εἰμαρμένη ἡμέρα παρῆν, ἐν ἧ ἔδει καὶ ἄνθρωπον ἐξιέναι ἐκ γῆς εἰς φῶς. Ἀπορία οὖν σχόμενος ὁ Προμηθεὺς ἦντινα σωτηρίαν τῷ ἀνθρώπῳ εὔροι, κλέπτει Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς τὴν ἔντεχνον σοφίαν σὺν πυρί — ἀμήχανον γὰρ ἦν ἄνευ πυρὸς αὐτὴν κτητὴν τῷ ἢ χρησίμην γενέσθαι— καὶ οὕτω δὴ δωρεῖται ἀνθρώπῳ. Τὴν μὲν οὖν περὶ τὸν βίον σοφίαν ἄνθρωπος ταύτη ἔσχεν, τὴν δὲ πολιτικὴν οὐκ εἶχεν. ἦν γὰρ παρὰ τῷ Δίῳ. Τῷ δὲ Προμηθεὶ εἰς μὲν τὴν ἀκρόπολιν τὴν τοῦ Διὸς οἴκησιν οὐκέτι ἐνεχώρει εἰσελθεῖν —πρὸς δὲ καὶ αἱ Διὸς φυλακαὶ φοβεραὶ ἦσαν— εἰς δὲ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς καὶ Ἡφαίστου οἶκημα τὸ κοινόν, ἐν ᾧ ἐφιλοτεχνεῖτην, λαθῶν εἰσέρχεται, καὶ κλέψας τὴν τε ἔμπυρον τέχνην τὴν τοῦ Ἡφαίστου καὶ τὴν ἄλλην τὴν τῆς Ἀθηνᾶς δίδωσιν ἀνθρώπῳ, καὶ ἐκ τούτου εὐπορία μὲν ἀνθρώπῳ τοῦ βίου γίνεται, Προμηθεὺς δὲ δι' Ἐπιμηθεὺς ὕστερον, ἥπερ λέγεται, κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.

- 1. Να βάλετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις: (10 Μονάδες)**
 - α) Το ανθρώπινο γένος είναι φύσει ἴσο και θέσει ἀνίσο.
 - β) Ο προμηθεὺς ἦταν προβληματισμένος γιατί πλησίαζε ἡ μέρα που ἔπρεπε να βγει το ἀνθρώπινο γένος ἀπὸ τὴ γῆ στο φως.
 - γ) Ο Προμηθεὺς προσπάθησε να κλέψει τὴν πολιτικὴ τέχνη, ἀλλὰ δεν τα κατάφερε γιατί τὴν εἶχε ὁ Δίας.
 - δ) Με τὸν ὄρο ἐντεχνη σοφία ἐννοοῦνται οἱ τεχνικὲς δεξιότητες και ἡ ἐνασχόληση με τὴ φιλοσοφία και τὴν ἐπιστήμη.
 - ε) Ἡ κλοπὴ τῆς ἐντεχνης σοφίας και τὴ φωτιάς θεωρεῖται ποινικὸ ἀδίκημα ἀσχέτως ἀν ἐυεργετήθηκε ὁ ἀνθρώπος.
- 2. Να σχολιάσετε τὴ φράση «κλοπῆς δίκη μετῆλθεν.» (10 Μονάδες)**
- 3. α) Με ποιες φράσεις γίνεται φανερὴ ἡ δύσκολη θέση στην ὁποία βρέθηκε ὁ Προμηθεὺς ὅταν ἀντιλήφθηκε ὅτι ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἀκόσμητος; (Μονάδες 04)**

β) Να ἐξηγήσετε τὸν ὄρο ἀκόσμητος. (Μονάδες 06)
- 4. Αφοῦ διαβάσετε τὸ παρακάτω ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν Ὀμήρου Ἰλιάδα να ἀναφερθεῖτε στη σημασία μου ἀπέδιδαν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες στην μοῖρα συνδυαστικά με τὸν μῦθο του Πρωταγόρα. (10 Μονάδες)**

Εἶδε κι ἐπόνεσε ὁ υἱὸς τοῦ Κρόνου
κι εἶπε στην Ἥραν που ἦταν και ταῖρι του μαζί και ἀδελφὴ του:
«Ἀχ ! Ἀπὸ τὸς θνητοὺς ὁ Σαρπηδῶν, ὁ ἀγαπημένος μου.
Να κατεβεί στον Ἄδη ὁ Πάτροκλος, ὅρισε ἡ μοῖρα!

Και δύο σκέψεις τώρα υπάρχουν στην ψυχή μου,
να τον σηκώσω ζωντανό απο την φρικτή μάχη
και να τον φέρω στη Λυκίας την εύφορη,
ή να αφήσω ο Πάτροκλος να πάρει τη ζωή του.».
Κι η Ήρα η μεγαλόφθαλμη, του αντείπε η σεβασμία :
«Ποιόν λόγον τώρα επρόφερες, ω φοβερέ Κρονίδη!
Άνδρα θνητόν που εξ αρχής τον έχει δέσει η μοίρα
απ' τα δεσμά του άχαρου θανάτου θα γλιτώσεις;
Κάμε το. Αλλά όλοι οι υπόλοιποι θεοί δεν έχουν την ίδια γνώμη.
Κι ένα άλλο ακόμα θα σου ειπώ, να το σκεφτείς. Αν στείλεις
τον Σαρπηδόνα ζωντανόν στα γονικά του οπίσω,
σκέψου μήπως και άλλος από τους θεούς θελήσει να στείλει
τον γιο του από τον φονικόν αγώνα πίσω στην πατρίδα.
γιατί πολλοί γιοί θεών μάχονται στο μέγα κάστρο του Πριάμου,
και συ θα θύμωνες πολύ τους γονιούς τους.

(Ομήρου Ιλιάδα, Π 431-449, διασκευή)

5. **Να βάλετε Σ για σωστό και Λ για λάθος στις παρακάτω προτάσεις: (10 Μονάδες)**
- α) Για τον Σωκράτη ο άνθρωπος δεν γνωρίζει την αλήθεια, την Ιδέα.
 - β) Όπως λέει και ο Αριστοτέλης, ο δρόμος που λογικά ακολούθησε ο Σωκράτης για να αναζητήσει ακριβώς την απόλυτη ουσία των ηθικών εννοιών, ήταν η παραγωγική μέθοδος.
 - γ) Η αρχαία ελληνική θρησκεία δεν είχε ούτε ιερό βιβλίο ούτε δόγμα (άρα ούτε και αιρέσεις) ούτε ιερατείο με ειδική αποστολή τη μεσολάβηση μεταξύ θεών και ανθρώπων.
 - δ) Στην περίπτωση του Σωκράτη η θρησκεία αποτέλεσε το πρόσχημα, πίσω από το οποίο κρύβονταν οι πολιτικοί λόγοι της δίωξης.
 - ε) Το λαϊκό δικαστήριο της Ηλιαίας, που απαρτιζόταν από 500 δικαστές κληρωμένους από το σύνολο των πιο ηλικιωμένων πολιτών, έκρινε τον Σωκράτη ένοχο με μέτρια πλειοψηφία.
6. **ἄλογα, ἀκόσμητον, ἀνυπόδητον, ἄστρωτον, ἄοπλον, ἀμήχανον:** Ποιο είναι το α' συνθετικό των λέξεων; Να σχηματίσετε πέντε λέξεις με α' συνθετικό το ίδιο. **(10 Μονάδες)**